

СКЛАДОВІ СИЛАБУСУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

“Основи наркології (психофізіологічні та соціальні)”

I. Основна мета засвоєння курсу: озброїти студентів знаннями щодо ролі акцентуації характеру при виборі ПАР різних класів, перебіг різних видів залежностей від особливостей психіки.

II. Місце освітнього компонента в програмі підготовки фахівців певної спеціальності/освітньої програми.

Освітній компонент «Основи наркології (психофізіологічні та соціальні)» дозволяє набути студентам фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки.

III. Завдання освітнього компонента виробити навички проведення профілактичної роботи нарко-тютюно-алкогольної залежності з урахуванням психологічних особливостей учнів.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даного освітнього компонента

Основні знання:

- про вплив акцентуації характеру на різноманітні прояви аддиктивної поведінки;
- роль акцентуації характеру при виборі ПАР різноманітних класів,
- особистість наркозалежного
- біологічні передумови формування людини, схильної до розвитку психічних залежностей, механізми дії ПАР різних класів на психіку людини, яка їх вживає

Основні вміння:

- тренінгової роботи з профілактики вживання психотропних речовин, у тому числі алкоголю та тютюну.
- надання психологічної допомоги наркозалежним.

V. Короткий зміст освітнього компонента

Тема 1. Вступ. Історія вживання наркотичних речовин як один з методів зміни власнопсихічного стану. Психотропні речовини як спосіб зміни стану свідомості. Історико-культурні аспекти адитивної поведінки. Традиції використання психотропних речовин у релігійних ритуалах інків, ацтеків, майя, Стародавньому світі та Середньовічній Європі. Сучасна молодіжна субкультура та вживання психотропів у ній.

Тема 2. Психологічні передумови розвитку залежностей. Девіантна, деліквентна та адиктивна поведінка. Етапи психологічної залежності. Поведінкова норма. Правові, моральні та естетичні норми. Поведінкова патологія та її ознаки (схильність до дезадаптації, тотальність, стабільність). Підходи до виділення поведінкової норми, патології та девіації: соціальний, психологічний, психіатричний, етнокультурний, віковий, тендерний, професійний, феноменологічний. Девіантна, деліквентна та адиктивна поведінка. Зміст понять, специфічні ознаки та відмінності. Загальна характеристика видів адитивної поведінки. Психологічні особливості наркозалежних. Психологічна характеристика залежної особистості. Загальна характеристика факторів адиктивної поведінки. Біологічні фактори. Роль спадковості у формуванні адиктивної поведінки. Характеристика алкогольного синдрому плода. Сутність біологічної схильності до алкоголізму. Психологічні фактори. Особистісні, вікові та гендерні передумови формування залежної поведінки. Вікові особливості підлітків як фактор виникнення потреби у психотропних речовинах. Поняття акцентуації характеру та їх роль у формуванні залежності від психотропних речовин. Соціальні фактори. Роль макросоціуму та мікросоціуму у формуванні адиктивної поведінки. Стили сімейного виховання. Сутність

понять залежна та співзалежна особистість. Види залежностей. Типи співзалежених жінок. Характеристика залежних та співзалежних підлітків.

Тема 3. Загальна характеристика впливу опіатів, каннабоїдів, стимуляторів на психіку та фізіологію людини. Загальна характеристика опіатів, каннабоїдів, стимуляторів. Вплив на психіку та фізіологію опіатів, каннабоїдів, стимуляторів. Симптоми деградація особистості при вживанні зазначених речовин.

Тема 4. Загальна характеристика впливу галюциногенів, снодійні, транквілізаторів, нейролептиків, антидепресантів на психіку та фізіологію людини . Загальна характеристика стимуляторів, галюциногенів, транквілізаторів. Вплив стимуляторів, галюциногенів, транквілізаторів на психіку та фізіологію людини. Розвиток психічної залежності при вживанні «енергетичних» напоїв.

Тема 5. Психологічні та фізіологічні аспекти розвитку токсикоманії, алкоголізму та тютюнопаління. Форми та стадії розвитку токсикоманії. Особливості залежності при інгаляторній токсикоманії. Психічні, поведінкові розлади при вживанні летючих розчинників. Загальна характеристика ніотинової залежності. Стадії ніотинової залежності, їх тривалість та дози. Критерії ніотинового абстинентного синдрому. Характеристика особистості при ніотиновій залежності. Загальна характеристика алкогольної залежності. Вживання алкоголю та зловживання алкоголем. Механізми дії алкоголю на психіку. Характеристики особистості при алкоголізмі. Гострі та хронічні алкогольні психози. Психологічні проблеми підліткового та жіночого алкоголізму.

Тема 6. Технологія проведення профілактичного тренінгу в умовах шкільного середовища стосовно вживання алкогольних та наркотичних речовин. Завдання профілактичного тренінгу. Організація та підготовка профілактичного тренінгу. Специфіка цільової аудиторії. Структура профілактичного тренінгу. Інтерактивні методи роботи з групою. Практичний блок тренінгу. Вправи на знайомство. Тематичні вправи та ігри. Вправи на об'єднання в групи. Вправи на завершення тренінгу.

Тема 7. Технологія проведення профілактики алкогольних та наркотичних залежностей під час уроків «Основи здоров'я». Методика проведення уроків-профілактики алкогольної, тютюнової та наркотичної залежності для учнів різних вікових груп.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра медико-біологічних та валеологічних основ збереження життя і здоров'я факультету педагогіки і психології доцент Білик Ж.І.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення освітнього компоненту відводиться 90 години (3 кредити ЄКТС), з яких лекційних – 4 год, практичних – 4 год, самостійної роботи студентів – 82 год.

Дисципліна викладається у III та IV семестрах.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення освітнього компоненту

1. Модуль 1. «Технологія проведення профілактичного тренінгу в умовах шкільного середовища. Профілактика алкогольних та наркотичних проблем» Навчально-методичний посібник. / Вієвський А.М., Лепеха К.І., Балакірева О.М., Дивак В.В., Дмитришина Н.А., Жданова М.П., Олійник І.М., Панок В.Г., Сидяк С.В. – Київ, 2014. – 60 с.
2. Москаленко В.Д. Зависимость: семейная болезнь. – М.: ПЕР СЭ, 2008. – 352 с.
3. Руководство по аддиктологии /Под.ред. проф. В.Д. Менделевича. – СПб.: Речь, 2007. – 768 с.
4. Скрипніков А. М. Наркологія: навчальний посібник / А.М.Скрипніков, О.К.Напреєнко, Г.Т.Сонник. – Тернопіль : ТДМУ, 2008. – 360 с.

IX. Система оцінювання:

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт.

Підсумковий контроль: залік у IV семестрі.